

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Deres ref.: 14/409 M3 HHO:elt

Vår ref.: lph/14-2136

Oslo, 26. august 2014

Høringsuttalelse om NRK-plakaten

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 6. juni 2014, og ønsker å kommentere et tema som angår NRK-plakatens innhold.

Human-Etisk Forbund er et livssynssamfunn med over 82 000 medlemmer. Vi jobber for en livssynsnøytral stat og et livssynsåpent samfunn preget av mangfold og trosfrihet.

Religiøs forkynnelse og redaksjonell uavhengighet

Departementet viser flere steder i høringsnotatet til NRKs redaksjonelle uavhengighet, bl.a. ovenfor «grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet» (§ 12 d). Det er derfor et paradoks at NRK sender forkynnende programmer, som Morgenandakten på hverdager. I tillegg sendes forkynnende programmer som radio- og tv-gudstjenester ukentlig og jevnlig.

Vi er kjent med at det i NRK-plakatens § 14 i. heter «NRK skal gjenspeile Norges religiøse arv og mangfold av livssyn og religion i det norske samfunnet.» og støtter intensjonen i dette. Samtidig mener vi at NRK fint kan ivareta dette punktet uten å sende jevnlig forkynnende programmer for én bestemt trosretning innenfor kristendommen.

Forkynnens egenart er formidlerens fravær av distanse. Budbringeren i en forkynnelse har ingen avstand til budskapet og formidler ingen motforestillinger. Hensikten med enhver forkynnelse er at mottaker skal bli overbevist og (helst) omvende seg.

Vær Varsom

Vi vil videre vise til pressens Vær Varsom-plakat, paragraf 4.3: «Vis respekt for menneskers egenart, privatliv, rase, nasjonalitet og livssyn». Også på denne bakgrunn er det problematisk at NRK tar standpunkt for, gir særrettigheter til og eksklusivt markedsfører en utvalgt religion.

Stat og kirke

Vi er kjent med at det for tiden pågår en prosess i Kulturdepartementet for å gi Den norske kirke større frihet fra staten. Dette kommer i kjølvannet av Kirkeforliket av 2008, som med tilhørende grunnlovsendringer i 2012 førte til at «Den evangelisk-lutherske Religion» ble tatt ut av grunnloven (og erstattet med Folkekirke og referanse til «kristen og humanistisk arv»).

Vi mener derfor departementet og NRK vil være tjent med at det tas en gjennomgang av hvordan religiøs arv og mangfold formidles i et samfunn der hver fjerde innbygger ikke er medlem i Den

norske kirke¹ og langt færre regner seg som religiøse².

Unntaksvis

Vi er innforstått med at forkynnende aktiviteter kan ha allmenhetens interesse i spesielle situasjoner, som ved gravferder for fremtredende personer, høytider og sorgmarkeringer. Vi vil derfor foreslå at NRK kan formidle slike arrangementer unntaksvis.

Konklusjon

Vi vil foreslå at det tas inn i NRK-plakaten at «NRK skal ikke sende faste forkynnende programmer», og åpner dermed for at dette likevel kan gjøres unntaksvis når det er spesielle årsaker til det, etter nærmere redaksjonell vurdering.

En annen mulighet er å legge til «religiøse» i oppstillingen i NRK-plakatens § 12 d.

Vi håper departementet vil vurdere vårt innspill konstruktivt, og stiller gjerne opp dersom det er ønskelig med en nærmere redegjørelse for vårt forslag.

Vennlig hilsen,

Kristin Mile
generalsekretær

¹ SSB 2014 http://ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/kirke_kostr

² SSB 2008 <http://ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/norge-et-sekulaert-samfunn?tabell=164127>